

1. DATOS IDENTIFICATIVOS DA DISCIPLINA	
CÓDIGO	
MATERIA	Verso
DISCIPLINA	Verso II
TITULACIÓN	Grao en Arte dramática
ESPECIALIDADE	Interpretación
ITINERARIO	Textual
CURSO	3º
CRÉDITOS ECTS	3
CARÁCTER	Obrigatoria
DEPARTAMENTO	Interpretación (área de voz)
CENTRO	ESAD de Galicia
COORDINADOR/A	Damián Contreras Orero
DOCENTE	Nome e apelidos: Damián Contreras Orero / Nuria Montero Gullón Horario titorías: Despacho: Departamento de Interpretación Contacto: dcontreras@edu.xunta.es / nmgullon@edu.xunta.es
DESCRIPCIÓN	<p>Estudo da métrica. Coñecemento e aplicación das graduais. Análise do acento (na palabra, no verso, de intención...), da rima e do ritmo (de cantidade, intensidade...).</p> <p>Recursos literarios. Percepción e melodía do discurso. Relación corpo-texto.</p> <p>Aprendizaxe e práctica da relación entre o son, a palabra e as atmosferas na transmisión de emocións e sensacións.</p>
Conecementos previos	Ter asimilados satisfactoriamente os contidos da materia Verso I.
Lingua en que se imparte	Galego <input checked="" type="checkbox"/> Castelán <input checked="" type="checkbox"/> Inglés <input type="checkbox"/>
2. COMPETENCIAS	
COMPETENCIAS TRANSVERSAIS DE GRAO	
T2	Recoller información significativa, analízala, sintetízala e xestionala adecuadamente.
T3	Solucionar problemas e tomar decisións que respondan aos obxectivos do traballo que se realiza.
T11	Desenvolver na práctica profesional unha ética profesional baseada na apreciación e sensibilidade estética, medioambiental e cara á diversidade.
T13	Buscar a excelencia e a calidade na súa actividade profesional.
COMPETENCIAS XERAIS DA TITULACIÓN	
X2	Comprender psicolxicamente e empatizar para entender e sentir as vidas, situacións e personalidades alleas, utilizando de maneira eficaz as súas capacidades de imaxinación, intuición, intelixencia emocional e pensamento creativo para a solución de problemas; desenvolvendo a súa capacidade para pensar e traballar con flexibilidade, adaptándose ás demais persoas e ás circunstancias cambiantes do traballo, así como a conciencia e o uso saudable do propio corpo e o equilibrio necesario para responder aos requisitos psicolóxicos asociados ao espectáculo.
X5	Fomentar a expresión e a creación persoal, integrando os coñecementos teóricos, técnicos e prácticos adquiridos; mostrando sinceridade, responsabilidade e xenerosidade no proceso creativo; asumindo o risco, tolerando o fracaso e valorando de maneira equilibrada o éxito social.
X6	Desenvolver unha metodoloxía de traballo, estudo e investigación encamiñada á autoformación na propia disciplina, procurando ámbitos axeitados para a formación continuada e para adaptarse a diversas situacións, especialmente ás derivadas da evolución da súa profesión.
X8	Vincular a propia actividade teatral e escénica a outras disciplinas do pensamento científico e humanístico, ás artes en xeral e ao resto de disciplinas teatrais en particular, enriquecendo o exercicio da súa profesión cunha dimensión multidisciplinar.

COMPETENCIAS ESPECÍFICAS DA ESPECIALIDADE			
EI1	Dominar os recursos expresivos necesarios para o desenvolvemento de procesos de interpretación, actuación e representación, no ámbito escénico e audiovisual.		
EI3	Integrar e interactuar coas restantes linguaxes e códigos que conforman o espectáculo escénico ou audiovisual.		
EI5	Concibir e fundamentar o proceso creativo persoal, tanto no que se refire ás metodoloxías de traballo como á renovación estética.		
EI6	Estudar o feito escénico a partir de diferentes métodos e coñecer aspectos básicos na investigación escénica.		
3. OBXECTIVOS DA DISCIPLINA		COMPETENCIAS VINCULADAS	
1. Coñecer os compoñentes e as estruturas básicas do verso.	T2, T3, X5, X6, EI1, EI5		
2. Dominar os parámetros técnicos relativos ao ritmo do verso.	T2, T3, X5, X6, EI1, EI6		
3. Dicar o verso atendendo as leis métricas.	T11, T13, X5, X8, EI1, EI5		
4. Identificar e analizar as distintas figuras retóricas que aparecen nun texto para a súa interpretación.	T2, T3, X2, X6, EI3, EI6		
5. Descubrir a enerxía e musicalidade das palabras: fisicidade dos sons que compoñen o texto e as sensacións que espertan.	T11, T13, X2, X8, EI3, EI5		
6. Interpretar un texto clásico para a realización da súa práctica escénica.	T3, T13, X5, X6, EI3, EI6		
7. Analizar as características dramáticas propias do texto clásico.	T2, T11, X2, X6, EI3, EI6		
8. Conocer los métodos interpretativos del verso de los distintos períodos a partir de los testimonios de los propios autores.	T2, T11, X6, X8, EI5, EI6		
9. Distinguir e aplicar diferentes metodoloxías para dicir o verso, que atenden á articulación e ritmo da linguaxe, ás modulaciones de acentos e de entonaciones en xeral.	T3, T11, X5, X8, EI1, EI5		
10. Coñecer as diferenzas entre a versificación en lingua galega e castelá desde a perspectiva da métrica rítmica.	T2, T13, X6, X8, EI1, EI6		
4. CONTIDOS			
TEMAS	SUBTEMAS	SESIÓNS	
1. Repaso métrico do teatro en verso e recursos literarios empregados.	1.1. Análise métrica de textos en verso. 1.2. Figuras literarias. 1.3. Comprensión e expresión.	3	
2. Prácticas sobre textos de diferentes autores.	2.1. Autores Teatro do Século de Ouro. 2.2. Autores Contemporáneos.	8	
3. Arte Novo de facer comedias neste tempo.	3.1. A nova preceptiva de Lope de Vega. 3.2. Composición, ordenación e estrutura. 3.2.1. Concepto de traxicomedia. 3.2.2. As unidades. 3.2.3. División do drama. 3.2.4. A linguaxe. 3.2.5. A métrica. 3.2.6. A temática	2	
4. Teatro galego en verso.	Autores varios.	2	
TOTAL SESIÓNS			15
5. PLANIFICACIÓN DOCENTE			
Actividade / Número de horas	Presencial (horas)	Non presencial (horas)	Total
Actividades introductorias	2	0	2
Exposición maxistral	7	0	7

Exposición práctico-teórica	9	3	12
Práctica individual	10	10	20
Práctica colectiva	10	8	18
Titorías individuais	6	2	8
Titorías de grupo	2	0	2
Actividades de avaliación. Probas	4	9	13
Actividades de avaliación. Presentacións	2	3	5
Actividades de avaliación. Revisión	2	1	3
TOTAL	54 horas	36 horas	90 horas
PORCENTAXE	60%	40 %	100 %

6. PLANIFICACIÓN DOCENTE E METODOLOXÍAS DE ENSINANZA E APRENDIZAXE

Actividades	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado así como a presentar a materia.
Exposición maxistral	Exposición por parte do profesor dos contidos sobre a materia obxecto de estudo, bases teóricas e directrices dun traballo, exercicio ou proxecto a desenvolver polo estudante.
Exposición práctico-teórica	Exposición por parte do docente dun tema sobre contidos da materia e a súa resolución na práctica.
Práctica individual	Actividades de aplicación dos coñecementos e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Práctica colectiva	Actividades de aplicación dos coñecementos e de adquisición de habilidades básicas e procedimentais relacionadas coa materia obxecto de estudo.
Proxectos	Os estudantes levan a cabo a realización dun proxecto nun tempo determinado para abordar unha tarefa mediante a planificación, deseño e realización dunha serie de actividades.
Titorías	Entrevistas que o alumno (ou grupo de alumnos) mantén co profesor da materia para asesoramento/desenvolvemento de actividades da materia e do proceso de aprendizaxe.
Actividades de avaliación. Probas	Probas para a avaliación que inclúen actividades, problemas ou exercicios prácticos a resolver. Os alumnos deben dar resposta a actividade formulada, aplicando os coñecementos teóricos e prácticos da materia.
Actividades de avaliación. Presentacións	Exposición por parte do alumnado ante o docente e/ou un grupo de estudantes dun tema sobre contidos da materia ou do resultado dun traballo, exercicio ou proxecto (individual/grupal).
Actividades de avaliación. Revisión	Análise profesor/alumno dos recursos procedimentais empregados por este na resolución das probas e os seus resultados.

7. ATENCIÓN PERSONALIZADA

Seguimento	Farase un seguimento personalizado, facendo unha análise de cada caso específico e resolvendo cada casuística do modo máis axeitado.
Orientación	Orientación respecto ás dúbidas e inquietudes que xurdan en cada caso.

8. FERRAMENTAS DA AVALIACIÓN

8.1 Avaliación ordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
-------------------------	------------------------	-------------

Observación sistemática: -Adquisición de competencias. -Aplicación das competencias adquiridas en traballos prácticos. -Asistencia e actitude cara á aprendizaxe na aula.	T3, T13, X2, X5, EI1, EI6	50%
Prácticas escénicas propostas por o docente sobre textos en verso.	T2, T11, T13, X5, X6, EI3, EI5, EI6	50%

8.2. Avaliación extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo escrito e defensa oral. Análise de textos en verso.	T2, T3, T13, X2, X5, X8, EI1, EI6	30%
Prácticas escénicas propostas polo docente sobre textos en verso.	T2, T11, T13, X5, X6, EI3, EI5, EI6	70%

8.3 Avaliación específica para alumnado sen avaliación continua / ordinaria / extraordinaria

Ferramenta / actividade	Competencias avaliadas	Ponderación
Traballo escrito e defensa oral. Análise de textos en verso.	T2, T3, T13, X2, X5, X8, EI1, EI6	25%
Proba escrita sobre conceptos fundamentais da materia.	T2, T3, X6, X8, EI3, EI5	25%
Prácticas escénicas propostas polo docente sobre textos en verso.	T2, T11, T13, X5, X6, EI3, EI5, EI6	50%

9. BIBLIOGRAFÍA, MATERIAIS E OUTROS RECURSOS

Referencias básicas

1. Cantero, Susana. *Dramaturgia y práctica escénica del verso clásico*. Editorial Fundamentos. Madrid. 2006.
2. Castillejo, David. *La formación del actor en el Teatro Clásico*. Editorial Ars Millenii. Madrid. 2004.
3. García Aráez, Josefina. *Verso y teatro. Guía práctica para actores*. Editorial La Avispa. Madrid. 1991.

Referencias complementarias

4. Baehr, Rudolf. Trad. y adapt. de K. Wagner y F. López Estrada. *Manual de versificación española*. Editorial Gredos, Biblioteca Románica Hispánica Núm. 25. Madrid. 1970.
5. Becerra de Becerreá, Afonso. *O ritmo na dramaturxia*. Biblioteca-Arquivo teatral "Francisco Pillado Mayor". A Coruña. 2005
6. De Balbín, Rafael. *Sistema de rítmica castellana*. Editorial Gredos, Colección Manuales, nº 64 "Románica hispánica". Madrid. 1975.
7. Domínguez Caparrós, José. *Métrica y poética. Bases para la fundamentación de la métrica en la teoría literaria moderna*. Editorial UNED. Madrid. 2010.
8. Quilis, Antonio. *Métrica española*. Editorial Ariel. Barcelona. 1994.
9. Navarro Tomás, Tomás. *Métrica Española*. Editorial Labor. Barcelona. 1986.

10. OBSERVACIÓNS / RECOMENDACIÓNS

1. O alumno ou alumna perderá o dereito a avaliación continua cando supere o 10% de faltas de asistencia a materia.
2. O alumno/a que perda a avaliación continua deberá poñerse en contacto co docente para concretar o material que deberá presentar a exame.
3. Os traballos deberán presentarse seguindo o seguinte formato: A4, Letra Times New Roman de 12 p, interliniado de 1,5 p. Título do traballo, nome do alumno/a e da disciplina. As follas deberán estar paxinadas. A bibliografía deberá estar referenciada seguindo as normas APA.: <http://normasapa.com/>

MEDIDAS EXCEPCIONAIS PLANIFICADAS

Ante a incerta e imprevisible evolución da alerta sanitaria provocada pola COVID- 19, a ESAD de Galicia establece unha planificación extraordinaria que se **ACTIVARÁ NO MOMENTO EN QUE A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA O DETERMINE**, atendendo a criterios de seguridade, saúde e responsabilidade, e garantindo a docencia nun escenario non presencial ou non totalmente presencial. Estas medidas planificadas garanten, no momento que sexa preceptivo, o desenvolvemento da docencia dun xeito áxil e eficaz ao ser coñecido de antemán (ou cunha ampla antelación) polo alumnado e o profesorado a través da presente programación docente. No suposto de que se produza unha emerxencia, a presente programación non sufrirá máis modificación que a derivada da necesidade de articular unha avaliación non presencial, para o que se establecerán as adaptacións necesarias nas actividades e ferramentas de avaliación, en relación coas competencias que se indican e coa ponderación que se sinala.

Para o caso da avaliación non presencial de toda a disciplina, as ferramentas e actividades de avaliación serían as que seguen:

ACTIVIDAD 1. *Traballo escrito sobre textos poéticos e dramáticos propostos polo profesor para a súa análise métrica: fenómenos métricos asociados, tipos de rima, tipos de versos..etc.*

Competencias: T2, T3, T13, X5, X6, X8, E11, E13, E16

Ponderación: 20%

ACTIVIDADE 2. *Traballo escrito sobre textos varios propostos polo profesor no que o alumno deberá identificar e analizar as figuras literarias utilizadas e a Polimetría no teatro de Lope de Vega e Calderón de Barca.*

Competencias: T2, T3, T13, X5, X6, X8, E11, E13, E16

Ponderación: 30%

ACTIVIDADE 3: *Proba práctica dun texto poético e dramático propostos polo profesor. Esta proba realizarase a través es plataformas telemáticas.*

Competencias: T2, T3, T13, X2, X5, X6, X8, E11, E13, E15, E16

Ponderación: 50%

Os traballos escritos realizaranse seguindo as normas básicas de presentación educativa.

No caso de que o tránsito se produza iniciado xa o curso escolar, o profesorado combinará a avaliación do traballo presencial do alumnado coa avaliación do traballo non presencial, determinando as ferramentas (presenciais e non presenciais) a utilizar e a ponderación das mesmas.

AS PRESENTES MEDIDAS PODERÁN SER OBXECTO DE MODIFICACIÓN EN FUNCIÓN DAS DIRECTRICES OU INTRUCIÓNS QUE POIDA FACER PÚBLICAS A ADMINISTRACIÓN EDUCATIVA, QUE SE COMUNICARÁN EN TEMPO E FORMA AO ALUMNADO POLAS CANLES HABITUAIS (PÁXINA WEB E CORREO ELECTRÓNICO).

